

forflag til at staae saaledes, at, er En Medlem af den, da kan han ikke frigjøres fra den borgerlige Tvang, som forældede Love endnu i den vedligeholde, med mindre han vil gribe til et Middel, som hidtil var ham forbudt ved endnu strengere forbydende Love, nemlig vil træde ud af den og erklære sig for, enten at høre til intet Samfund eller til et hidtil ikke anerkjendt Samfund. Det er denne, i mine Tanker uhorste og aldeles abnorme Stilling, som Folketirken, og som alle de saakaldte anerkjendte Samfund ville komme i ved denne Lov, det er den, jeg gjerne vilde indtil en vis Grad forebygge. Naar nemlig ellers visse Tilfælde ordnes ved en Dissenterlov, da betyder det en Lov, som bestemmer, hvormange af de Rettigheder, der allerede tilkomme den egentlige Statskirke, der kan indrømmes de øvrige derfra afsvigende. Men derimod vil denne Dissenterlov faae den eiendommelige Bessaffenhed, at den bestemmer, hvilke Forrettigheder man har, naar man passer, at man ikke hører til Folketirken eller noget anerkjendt Samfund, og det vil komme dertil, at det, naturligtvis ikke i denne Cultusministers Haand, men dog muligens i en Cultusministers Haand, kunde blive et ganske ligefrem Straffemiddel — jeg vil bede det høitærede Thing at betænke, hvad det vil sige, naar der tales om Religionsfrihed — et Straffemiddel altsaa imod smaa individuelle Religionsbevægelser, der begyndte at røre sig i Landet, at man skyndte sig med at erklære dem for et anerkjendt Samfund; thi fra det Dieblik af vilde de ogsaa komme under en Grad af Tvang, som de, saalange dette ikke var Tilfældet, ikke kunde være Gjenstand for. — Jeg skal paa dette Standpunkt ikke forfølge Sagen videre, idet jeg holder det for nok at have gjort opmærksom derpaa.

Cultusministeren: Den Tvang, som man i de anerkjendte Samfund er underkastet, er den, — og alene den — forsaavidt denne Lov angaaer, at lade foretage en religiøs Handling i dette Samfunds Form, og jeg tror ikke, at man er berettiget til at regne sig til et Samfund, naar man ikke vil underkaste sig dette Samfunds Anordninger. De Diemed, for hvis Opnaaelses Skyld Noget kan blive loffet ud af Folketirken eller af andre aner-

kjendte Samfund, det er at kunne lade sit Barn henligge udøbt og at kunne lade det være fri for den specielle Religionsundervisning i Skolen, uden at det forresten bliver fritaget for at underkastes en Prøve med Hensyn til dets religiøse og sædelige Udvikling, og uden at det, vel at mærke, bliver fritaget for at gaae i Skole; endelig er det Muligheden af at faae et Hgteskab stiftet uden den kirkelige Indvielse under forresten fastsatte Former, der ikke ere mindre besværlige, naar man taler om det høre Besvær end den kirkelige Vielse. Disse Diemed ere, synes mig, lidet lokkende, især naar der ligeoverfor dem staaer en Folkemening, der i høieste Grad respecterer de kirkelige Handlinger, respecterer dem, enten af Tro — og jeg vilde ønske, at det maatte være mange — eller af Bane. Naar der ligeoverfor dem staaer en saadan Folketro, tror jeg ikke, at hine Diemed vilde være meget tillokkende eller føre Mange ud af Kirken. Jeg tror i det Ringeste, at denne Fare ikke er saa stor, at man ikke skulde turde udsætte sig for den i den forhaabentlig korte Tid, ja, jeg tør sikkert sige korte Tid, inden hvilken Forsøget maa blive gjort med at tilveiebringe en Kirkeforfatning for Folketirken. Enten lykkes da hiint Forsøg, og da vil Folketirken komme i Besiddelse af Midler til at værne sig, eller det mislykkes; men, mislykkes dette Forsøg, erkjendes det, at den lovgivende Magt for Dieblicket ikke er istand til at tilveiebringe en Kirkeforfatning, der kan bestaae, ja, saa vil der vel ogsaa være Anledning til at komme tilbage paa Spørgsmaal, som det denne Lov angaaer. Naar forresten den ærede Taler berørte, at allerede nu er dog ikke Kirken værgeløs mod dem, der foretage sig Handlinger, der ikke synes at kunne bestaae med deres Forbliven i Kirkens Skjød, saa vil jeg bemærke, at de Midler, Kirken har, ere under de fremfarne Tidens Kirkeforfatning, blevne saaledes indskrænkede, komme saaledes ud af Brug og Bane, at deres Anvendelse er saare indskrænket, og at Regler for deres Anvendelse efter Nutidens Forhold næsten aldeles savnes, og altsaa vilde disse Midler enten slet ikke kunne anvendes, eller ogsaa vil der blive gjort Forsøg paa at anvende dem efter enkelte Præsters